

Uit de Bussumse Historie

Marianne Philips, (groot)moeder, echtgenote, politica, schrijfster

Aan de voet van de Amsterdamse Zuiderkerk werd op 18 maart 1886 Marianne Philips geboren.

Na een opvoering van Op hoop van zegen van Herman Heijermans, Marianne was toen achttien jaar, besloot ze socialiste te worden: het ellendige lot van de vissers had haar diep geraakt. In 1911 trouwde ze met SDAP-partijgenoot Samuel Goudekot, net als zij van joodse komaf. Ze trouwden als statement op 1 mei, en tot ongenoegen van de familie alleen voor de burgerlijke stand. "Het jodendom heeft geen plaats voor een vrouw", aldus Marianne.

Het paar ging wonen in een bescheiden villaatje aan de Ruthardlaan 22 te Bussum. Hun politieke

Sam en 'chatelaine' Marianne voor Heidezate, 1922

vriend Henri Polak was verbaasd over deze keuze. "Het Gooi? Daar stuurt men toch alleen zijn was heen?".

Vlak na de geboorte van haar tweede dochter (in het ijskoude Majellaziekenhuis, maart 1917) hervatte Marianne haar politieke activiteiten. In 1919 kregen vrouwen algemeen kiesrecht. In september van dat jaar nam Marianne Goudekot-Philips als één van de eerste vrouwen in Nederland, samen met mejuffrouw Stants en mejuffrouw Bahlman (van RK Staatspartij), zitting in de gemeenteraad te Bussum. Tijdens de eerste openbare vergadering van de nieuwe raad werden zij volgens de verslaggever van de plaatselijke krant aangestaard 'als ware wonderdieren'. Een maand later beviel Marianne van haar derde kind, en daarmee was zij het eerste Nederlandse raadslid dat een kind ter wereld bracht.

Zij spande zich in voor de oprichting van de openbare bibliotheek en kindercrèches. Ze hield, soms staande op een handkar, vurige pleidooien voor goed volksonderwijs, betere wijkverpleging, verlaging van de prijzen voor gas en levensmiddelen en het doordraaien van verse groenten. Ook stak Marianne veel energie in het verbeteren van de geneeskundige dienst en de benoeming van een schooltandarts. In 1929 zei ze haar politieke carrière vaarwel om haar debuut als

schrijfster te maken. Ze schreef, onder haar meisjesnaam, zes romans, twee bundels korte verhalen en een aantal novellen. In 1943 moesten zij en haar gezin onderduiken. Blijvend invalide als gevolg van de oorlog kwam ze twee jaar na de bevrijding thuis. In 1950 schreef zij het Boekenweekgeschenk 'De zaak Beukenoot' met het nog altijd actuele thema 'gerechtelijke dwaling'. De juridische informatie hiervoor had ze van de man van haar kleindochter Judith Belinfante verkregen.

Op eerste Pinksterdag in 1951 overleed deze bijzondere vrouw, die ondanks haar belangrijke literaire en emancipatoire bijdragen, vandaag de dag zo in de vergetelheid is geraakt.

Naschrift

Het 100-jarig bestaan van de Ruthardlaan in 2008 was voor mij aanleiding meer te willen weten over de eerste bewoonster van nummer 22 (ik woonde daar van 1989 tot 2012).

'De gelukkigste periode uit haar huwelijk', zo vertelde de familie mij. In 1922 verhuisde het gezin Goudekot naar villa Heydezate (Nieuwe 's-Gravelandseweg 50), vervolgens naar de Meentweg 55, de Bosboom Toussaintlaan 10 en vanaf 1941 woonden ze in Naarden. In 1927 huurde Marianne een kamer in de Meulenwiekenlaan om in alle rust te kunnen schrijven.

Margreet de Broekert

Marianne, haar dochter Hester en kleindochter Judith.

Zie voor de presentatie 100 jaar Ruthardlaan www.historischekringbussum.nl onder Uit de Bussumse Historie, Ruthardlaan.

BRONNEN:

'TIJDLOZE OGENBLIKKEN; EEN BIOGRAFIE VAN MARIANNE PHILIPS' VAN MARTJE BREEDT BRUYN
'BUITENGEWOON BUSSUM; 1914-1945 VAN PAUL SCHNEIDERS

'ONVERGETELIJKE BUSSUMERS' VAN PAUL SCHNEIDERS
MET DANK AAN DE HEER J. BELINFANTE

Historische Kring
Bussum

Huizerweg 54 - 1402 AD Bussum
Telefoon 035 691 29 68
www.historischekringbussum.nl
hist.kring.bussum@planet.nl